

Reactie consultatie Variawet Media

Hierbij reageert NPO op de internetconsultatie van de 'wijziging Mediawet 2008 in verband met aanscherping van de nieuwdienstenprocedure, modernisering van procedures voor de benoeming van raden van toezicht en besturen, aanpassing van het standaardprogrammapakket en technische verbeteringen onder meer in verband met taken van het Commissariaat voor de Media' die op 14 juli jl. is gepubliceerd. Het wetsontwerp regelt verschillende onderdelen en NPO reageert hierbij enkel op de aanscherping van de nieuwdienstenprocedure en de aanpassing van het standaardprogrammapakket.

Aanscherping nieuwdienstenprocedure

Allereerst merken wij op dat de huidige goedkeuringsprocedure voor significant nieuwe diensten van de NPO door de Europese Commissie in het kader van onderhandelingen tussen Nederland en Commissie in 2010 is goedgekeurd. Ook in diverse procedures is vastgesteld dat de huidige goedkeuringsprocedure tot in hoogste resort (Raad van State) de juridische toets kan doorstaan. Tegen deze achtergrond is er geen aanleiding het huidige systeem van checks and balances tussen publieke taakopdracht en effecten op de markt te wijzigen. Dat er desondanks vanuit marktpartijen ontevredenheid klinkt over de huidige procedure, moge zo zijn, maar NPO stelt daarmee vast dat de nu voorliggende wijziging louter uit politieke overwegingen is ingegeven en dus zonder dat daartoe noodzaak voor bestaat. Het concept wetsvoorstel is hierover onvoldoende transparant. De NPO vraagt zich daarnaast af hoe de aanscherping van de nieuwe dienstenprocedure zich verhoudt tot de wens van de wetgever een slagvaardiger publieke omroep te creëren die in het kader van de uitvoering van de landelijke publieke mediaopdracht efficiënt en snel kan reageren op ontwikkelingen en platformneutraal kan opereren. De vele extra stappen die nu worden ingebouwd zullen tot aanzienlijke vertraging leiden, terwijl de huidige procedure al veel tijd in beslag neemt. De nu nog lopende aanvraag om het reeds bestaande NPO Soul&Jazz via de analoge kabel door te geven is in september 2016 gedaan. Op dit moment is er nog geen zicht op welke termijn deze aanvraag tot een beslissing leidt.

Naast de aanzienlijke in tijd uitdijende procedure, biedt de procedure marktpartijen volop gelegenheid zand in de raderen te strooien teneinde nog meer vertraging te creëren. Wij menen dan ook dat het voorstel niet tot een juiste balans komt tussen enerzijds de belangen van marktpartijen en van de publieke omroep van wie wordt verwacht zijn taakopdracht uit te kunnen voeren door mee te gaan in de steeds sneller veranderende mediaomgeving. Het ontbreken van een dergelijke belangenafweging is een ernstige omissie in het conceptwetsvoorstel.

De door ACM uit te voeren prospectieve analyse zal ook tot een aanzienlijke administratieve belasting voor de publieke omroep leiden en staat daarmee haaks op het regeringsbeleid om regeldruk juist te verlichten. De huidige toets brengt reeds een aanzienlijke belasting in menskracht en kosten met zich mee. Deze, zo voorzien wij, zal met de nieuwe toets significant toenemen. Wij menen dat hierdoor geen sprake is van doelmatige inzet van de aan de publieke omroep ter beschikking gestelde middelen, te meer daar de huidige, door de Europese Commissie goedgekeurde procedure niet tot deze verzwarende verplicht. Indien desondanks tot invoering wordt besloten, meent NPO dat zij hiervoor buiten de reguliere middelen en de algemene mediareserve gecompenseerd voor dient te worden.

Tevens acht de NPO in het kader van hoor en wederhoor dat zij nog in de gelegenheid dient te worden gesteld te reageren op de zienswijzen die belanghebbenden kunnen geven op het Concessiebeleidsplan alvorens deze naar de Raad voor Cultuur, het Commissariaat en de Autoriteit Consument en Markt worden voorgelegd. Het Concessiebeleidsplan dient een beschrijving te geven van de wijze waarop de landelijke publieke mediadienst de landelijke publieke mediaopdracht uit zal voeren en kan niet op voorhand rekening houden met hetgeen in zienswijzen naar voren wordt gebracht. Los daarvan verwacht de NPO dat deze zienswijzen openbaar aan de adviseurs van de minister van OCW worden verstrekt.

Aanpassing standaardprogrammapakket

NPO is voorstander van het behoud van de kwantitatieve verplichting van het standaardprogrammapakket. Dit artikel is immers gericht ter bescherming van de consument (kijker en luisteraar). Bij het vervallen van dit artikel wordt het voor pakketaanbieders mogelijk zodanige pakketten samen te stellen waardoor de consument kan worden gedwongen verschillende pakketten af te nemen om zijn of haar favoriete zenders te kunnen bekijken en daardoor uiteindelijk duurder uit zal zijn. Uit het onderzoek van het Commissariaat naar aanleiding waarvan het rapport 'televisie à la carte' is opgesteld volgt dat de prijs de belangrijkste overweging is voor consumenten bij de keuze voor een programmapakket. Ook wordt door het standaardpakket een bepaalde mate van diversiteit in het aanbod gewaarborgd die door de voorgestelde wetswijziging kan komen te vervallen. Het kan resulteren in minder Nederlands aanbod, als pakketaanbieders minder kanalen van eigen bodem gaan aankopen en de veilige weg kiezen naar *blockbusters* uit het buitenland. Het is ook niet voor niets dat het standaardpakket, mede op uitdrukkelijk verzoek van het Parlement, ter vervanging is gekomen van de afgeschafte programmaraad. Het in 2013 aangenomen wetsvoorstel wijziging van de Mediawet 2008 in verband met de verspreiding van televisie- en radioprogrammakanalen door middel van omroepnetwerken en omroepzenders en de vaststelling van de minimale omvang van het standaardpakket televisie- en radioprogrammakanalen, beoogt nu juist de minimale omvang van het standaardprogrammapakket televisie- en radioprogrammakanalen voor te schrijven als garantie dat mensen toegang houden tot een gevarieerd pakket van radio- en televisiezenders. De NPO kan zich een discussie over de huidige minimale omvang van het standaardprogrammapakket wel voorstellen, nu bijvoorbeeld in de VS is gebleken dat (met name jongere) kijkers behoefte hebben aan kleinere, maar –nogmaals– vooral ook goedkopere televisiepakketten. Maar ook dit is in onze ogen geen aanleiding om, zonder voldoende onderzoek en onderbouwing, de gehele kwantitatieve verplichting in een keer af te schaffen.

Het nu voorliggende conceptwetsvoorstel miskent de huidige positie van pakketaanbieders in het medialandschap. Voor hen is een sleutelrol weggelegd nu zij als poortwachters fungeren: zij bepalen immers mede of en hoe omroepen en publiek elkaar bereiken. Pakketaanbieders zijn geen neutraal doorgeefluik: zij maken eigen bedrijfsmatige afwegingen om hun marktaandeel en inkomsten te vergroten. Pakketaanbieders bepalen de positie van zenders op de afstandsbediening, in de elektronische programmagids en in andere navigatie- en zoekfuncties voor digitale televisie. Hoe groter het aanbod, hoe belangrijker dergelijke navigatiemiddelen zijn. Pakketaanbieders beheren de financiële relatie met de klant. Deze rol is belangrijk omdat alle partijen zoeken naar manieren om voldoende inkomsten te verwerven voor bestaande en nieuwe audiovisuele diensten. Bij de exploitatie van on demand diensten komen pakketaanbieders en omroepen soms direct in elkaars vaarwater. Beide strijden om rechten op buitenlandse films en televisieseries voor on demand

diensten. Zijn dit nieuwe argumenten? Nee, zij zijn rechtstreeks overgenomen uit de memorie van toelichting bij de aangehaalde in 2013 aangenomen gewijzigde Mediawet. Deze toen vooruitziende blik van de wetgever wordt met aanvaarding van het thans voorliggende voorstel miskend, terwijl sinds 2013 de positie van distributeurs door horizontale en verticale integratie alleen maar versterkt is. Het voorstel stelt de consument op de tweede plaats, hoe sympathiek vrije keuze op het eerste gezicht lijkt te klinken. Voor NPO is er juist aanleiding om ook voor de distributie van radiozenders een minimaal pakket in de Mediawet op te nemen.

Als alternatief om meer ruimte te bieden voor nieuwkomers op de distributiemarkt zou eventueel kunnen worden overwogen de grens van 100.000 abonnees die wordt genoemd in artikel 6.12 eerste lid te verhogen naar 250.000 om op die manier pakketaanbieders ruimte te bieden.

Ten overvloede: wanneer het minimum aantal kanalen vervalt in de eerste zin van artikel 6.13 tweede lid zou in artikel 6.13 derde lid sub e en 6.13 vierde lid sub d niet meer moeten worden gesproken over 'ten hoogste'.